

Nieuwsbrief - EHRC Updates 2025-17

Nummer 17, 2025

Redactie: J.H. Gerards, H. Morre, J. Krommendijk, S. Lambrecht, P. Ölçer, B. Aarrass, L.E. Burgers, P. Cannoot, L.R. Glas, C. Mak, D.A.G. van Toor en C. Van de Graaf.

INHOUDSOPGAVE

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0925JUD003655122 25-09-2025

Isaia e.a. t. Italië, EHRM 25 september 2025, nrs. 36551/22, 36926/22 en 37907/22

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0923JUD000604524 23-09-2025

Scuderoni t. Italië, EHRM 23 september 2025, nr. 6045/24

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0923JUD000104820 23-09-2025

Hora t. Verenigd Koninkrijk, EHRM 23 september 2025, nr. 1048/20

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0918JUD001599811 18-09-2025

Farmanyan e.a. t. Armenië, EHRM 18 september 2025, nrs. 15998/11 en 8 andere

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0916JUD003172222 16-09-2025

Seppern t. Estland, EHRM 16 september 2025, nr. 31722/22

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0825DEC000876123 25-08-2025

Hessenthaler t. Oostenrijk, EHRM 25 augustus 2025 (ontv.besl.), nr. 8761/23

RECHTSPRAAK

Farmanyan e.a. t. Armenië, EHRM 18 september 2025, nrs. 15998/11 en 8 andere

Tijdens massale protesten in de Armeense hoofdstad Yerevan zijn in 2008 tien mensen om het leven gekomen. Enkelen van hen zijn geraakt door kogels, anderen door zware traangasgranaten. Het Hof kan niet in alle gevallen verantwoordelijkheid van Armenië voor het overlijden vaststellen, maar in de meeste situaties lag de oorzaak in gebrekkige voorbereiding van de ordehandhavingsoperatie, slechte training en gebruik van verouderd en ongeschikt materiaal. Het onderzoek naar de toedracht is in veel opzichten tekortgeschoten, onder meer doordat het niet onafhankelijk was. Dit levert strijd op met art. 2 en – vanwege te beperkte aanlevering van documentatiemateriaal – art. 38 EVRM.

Klagers zijn zeventien Armeense naasten van acht burgers en een dienstplichtige die zijn overleden tijdens massale protesten in Yerevan in 2008. Dit was het gevolg van intense en gewelddadige aanvaringen tussen demonstranten en de politie. Enkele demonstranten waren overleden als gevolg van verwondingen door traangasgranaten. Vijf anderen overleden door schotwonden. Een laatste demonstrant overleed als gevolg van een klap met een stomp voorwerp. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft een uitgebreid onderzoek plaatsgevonden. Dit leidde tot strafzaken tegen hooggeplaatste politiemensen en andere gezagsdragers, maar een deel daarvan is geseponeerd en geen van de onderzoeken heeft geleid tot een rechterlijke feitenvaststelling met betrekking tot de overlijdens. Wel heeft een parlementair onderzoek geleid tot de conclusie dat onjuist gebruik is gemaakt van traangasgranaten en dat het politieoptreden onvoldoende was voorbereid.

Voor het EHRM hebben klagers allereerst gesteld dat art. 2 EVRM is geschonden door het politieoptreden. Het Hof kan niet voor alle slachtoffers vaststellen dat zij daadwerkelijk door het optreden van de politie zijn overleden, maar voor acht mensen die zijn gedood door

traangasgranaten of een kogel staat dit voldoende vast. Weliswaar heeft de regering betwist dat zij direct door aan de overheid toerekenbaar handelen zijn geraakt, maar het Hof acht het duidelijk genoeg dat er een direct verband was tussen de inzet van gewelddadige middelen en de overlijdens.

Gebleken is verder dat de demonstranten ongewapend waren, terwijl de politie zware wapens droeg. Van die wapens is bovendien op een disproportionele manier gebruik gemaakt, waarbij random is geschoten op de demonstranten en nauwelijks minder zware instrumenten zijn ingezet. Dit hield verband met slechte voorbereiding van de operatie, die sterk escalerend werkte en waarvan een verslechtering van de veiligheidssituatie een voorzienbaar gevolg was. Veel van de betrokken ordehandhavers waren jonge dienstplichtigen die niet getraind waren voor optreden bij massademonstraties. Verder werd gebruik gemaakt van traangasgranaten die niet bedoeld waren voor gebruik tijdens demonstraties. Een en ander betekent dat art. 2 EVRM in materieel opzicht is geschonden.

Klagers hebben in de tweede plaats gesteld dat art. 2 EVRM is geschonden door tekortkomingen in het onderzoek. Het Hof heeft de indruk gekregen dat politieke bevooroordeeldheid een rol heeft gespeeld. Het onderzoek was ook niet volledig onafhankelijk, getuige de deelname van betrokken hooggeplaatste politieambtenaren bij het aanleveren van cruciaal bewijsmateriaal. Het onderzoek heeft bovendien te lang geduurd en was onvolledig, ondanks de vele verhoren en documenten die in het dossier zijn opgenomen. Naar de hoogste politiemensen in rang, die betrokken waren bij de planning van de operatie, is pas na tien jaar een onderzoek ingesteld dat nog steeds niet is afgerond. Klagers zelf zijn onvoldoende in het onderzoek betrokken. Een en ander betekent dat art. 2 EVRM ook in procedureel opzicht is geschonden.

Tot slot is aangevoerd dat art. 38 EVRM is geschonden doordat de Armeense autoriteiten maar een minimum aan documentatie- en bewijsmateriaal bij het Hof hebben aangeleverd. Onder meer daardoor heeft het EHRM zelf geen effectief onderzoek kunnen uitvoeren en heeft het de nationale rechterlijke beoordelingen – voor zover beschikbaar – niet goed kunnen toetsen. Art. 38 EVRM is dan ook geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 18-09-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0918JUD001599811

Zaaknummer: 15998/11 en 8 andere

Wetsartikelen: EVRM art. 2 en EVRM art. 38

RECHTSPRAAK

**Hessenthaler t. Oostenrijk, EHRM 25 augustus 2025
(ontv.besl.), nr. 8761/23**

In 2019 was Hessenthaler betrokken bij het opnemen van en verspreiden van een video die getuigde van corruptie van twee bekende Oostenrijkse politici. Deze video leidde tot de val van het Oostenrijkse kabinet. In de periode van deze affaire werd Hessenthaler vervolgd en veroordeeld vanwege drugshandel. Het Hof overweegt dat de vervolging en de betrokkenheid bij de opnamen niets met elkaar te maken hadden. Daardoor kan geen inbreuk op de uitingsvrijheid worden aangetoond. De strafzaak is verder eerlijk verlopen, ondanks de door Hessenthaler gestelde tekortkomingen bij de getuigenverhoren. De klachten zijn daarom niet-ontvankelijk ratione materiae en wegens kennelijke ongegrondheid.

In 2019 werd in de media een heimelijk opgenomen video gepubliceerd van een samenkomst op Ibiza van twee bekende Oostenrijkse politici en een 'nichtje' van een Russische oligarch. De opname toonde de bereidheid van de twee politici om corrupt gedrag te vertonen en regels rondom partijfinanciering te omzeilen. De publicatie van de video leidde tot de val van het Oostenrijkse kabinet en het aankondigen van nieuwe verkiezingen.

Klager, die de bijeenkomst op touw had gezet, werd in de periode na deze affaire strafrechtelijk vervolgd op verdenking van handel in cocaïne en identiteitsvervalsing. Daarvoor werd hij in 2022 tot 3,5 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Volgens klager hadden twee hoofdgetuigen, S.K. en K.H., hierbij valse getuigenissen afgelegd, maar de nationale rechter achtte deze aantijgingen niet geloofwaardig.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat onvoldoende getuigen zijn gehoord in de strafzaak, in strijd met art. 6 EVRM. Klager heeft echter niet deugdelijk onderbouwd hoe extra getuigenissen zijn zaak hadden kunnen versterken. Het uitgevoerde strafrechtelijk onderzoek is uitgebreid en grondig geweest en er is voldoende bewijs verzameld. Het feit dat klager de

zaal heeft moeten verlaten toen getuige K.H. werd gehoord, levert evenmin een schending op van art. 6 lid 1 EVRM, nu deze getuigenis niet het enige of doorslaggevende bewijsmateriaal vormde en zijn advocaten K.H. wel hebben kunnen bevragen. Het Hof acht de gegeven motivering voor de uitspraak verder toereikend en op het punt van de bepalende getuigenverklaringen zelfs zeer gedetailleerd. Het ziet dan ook niet in dat art. 6 lid 1 EVRM in deze zaak geschonden zou kunnen zijn en verklaart de zaak kennelijk ongegrond.

In het licht van art. 10 EVRM overweegt het Hof verder dat klagers veroordeling geen enkel verband hield met zijn betrokkenheid bij de heimelijke opnamen van het gesprek tussen de politici en de publicatie daarvan. Dit betekent dat zijn veroordeling niet als een inbreuk op de vrijheid van meningsuiting van art. 10 EVRM kan worden gezien.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 25-08-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0825DEC000876123

Zaaknummer: 8761/23

Wetsartikelen: EVRM art. 6, EVRM art. 10 en EVRM art. 13

RECHTSPRAAK

Hora t. Verenigd Koninkrijk, EHRM 23 september 2025, nr. 1048/20

In 2005 oordeelde het EHRM in Hirst t. Verenigd Koninkrijk dat het uitsluiten van gevangenen van het kiesrecht in strijd kwam met art. 3 EP EVRM. Sindsdien heeft het EHRM een aantal rechtspraaknuanceringen aangebracht. Bovendien is de Britse regelgeving aangepast, zodanig dat in 2018 het Comité van Ministers oordeelde dat Hirst voldoende ten uitvoer was gelegd. Het EHRM concludeert daarom dat de nieuwe Britse regeling verenigbaar is met het EVRM. In het voorgelegde geval van iemand die is veroordeeld wegens (gerecidiveerde) verkrachting, werkt de wet ook niet disproportioneel uit, zodat art. 3 EP EVRM niet is geschonden.

Klager is in 2007 veroordeeld tot een gevangenisstraf voor onbepaalde tijd wegens verkrachting en aanranding. Klager is ook eerder, in 2000, al veroordeeld wegens verkrachting. Volgens een wet uit 1983 mogen gevangenen niet deelnemen aan de verkiezingen in het Verenigd Koninkrijk. In 2005, in *Hirst t. Verenigd Koninkrijk*, heeft het EHRM geoordeeld dat de relevante wettelijke bepaling in strijd is met art. 3 EP EVRM. Het Verenigd Koninkrijk heeft daarop een aantal nadere bepalingen aangenomen waardoor in bepaalde omstandigheden gevangenen wel het kiesrecht mogen uitoefenen. In 2018 heeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa een afsluitende resolutie aangenomen waarin het uitsprak dat het Verenigd Koninkrijk met de getroffen maatregelen de eerdere uitspraak voldoende ten uitvoer heeft gelegd. Klager kan ook onder de nieuwe regeling echter niet het kiesrecht uitoefenen, omdat hij niet onder een van de uitzonderingscategorieën valt.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat ook de nieuwe regeling nog een schending oplevert van art. 3 EP EVRM. Het EHRM roept allereerst de criteria in herinnering die het in zijn rechtspraak heeft gedefinieerd. Het benadrukt dat het eerder al heeft geoordeeld dat de ontzetting van het kiesrecht van veroordeelde gevangenen het legitieme doel nastreeft van het

voorkomen van strafbare feiten en het versterken van burgerlijke verantwoordelijkheid en respect voor de rechtsstaat. Het is niet aan het Hof om een algemeen oordeel te geven over de verenigbaarheid van wetgeving met het EVRM; in beginsel moet het een concrete toetsing uitvoeren. Toch heeft het Hof eerder in *Hirst* in algemene zin geoordeeld over de vraag of de Britse wetgeving in strijd kwam met art. 3 EP EVRM, zonder in die zaak na te gaan of de concrete ontzetting proportioneel was. De Britse regering heeft het Hof eraan herinnerd dat het CvM in 2018 een resolutie heeft aangenomen waarin is gesteld dat de nieuwe regeling in algemene zin een toereikende tenuitvoerlegging van de uitspraak in *Hirst* vormt. Het Hof ziet daarin echter geen reden om zich in de onderhavige zaak onbevoegd te verklaren. In de onderhavige zaak gaat het immers om een nieuwe zaak met een eigen feitencomplex, die de verkiezingen van 2019 betreft.

Bij de beoordeling van deze nieuwe kwestie betreft het Hof wel de ontwikkelingen na 2005, waaronder de resolutie van het CvM. Het Hof wijst in dit licht op nadere aanwijzingen die het in de pilotbeslissing in de zaak *Green en M.T. t. Verenigd Koninkrijk* heeft gegeven en op de maatregelen die naar aanleiding daarvan uiteindelijk in 2017 zijn voorgesteld. Het Hof merkt daarbij op dat de aanwijzingen die het in *Green* heeft gegeven op basis van art. 46 EVRM complementair waren aan het toezichtproces bij het CvM. In gezamenlijkheid bezien dragen deze uitspraak en het toezichtproces bij aan de effectiviteit van het EVRM-systeem als geheel. Een andere relevante ontwikkelingen waarop het Hof wijst betreft zijn eigen rechtspraak, waarin het inmiddels aanneemt dat gedifferentieerde wetgeving die niet voor alle delicten in een uitsluiting van het kiesrecht voorziet, wel verenigbaar kan zijn met art. 3 EP EVRM. Verder heeft het parlementaire debat in het Verenigd Koninkrijk geresulteerd in de bewuste keuze om gevangenen die zijn veroordeeld wegens ernstige vergrijpen, zoals klager, te blijven uitsluiten van het kiesrecht. Het Britse *Supreme Court* heeft deze wetgeving verenigbaar verklaard met art. 3 EP EVRM. Tot slot moet het Hof rekening houden met het feit dat het CvM in nauwe dialoog met het Verenigd Koninkrijk heeft gestaan bij de tenuitvoerlegging van de uitspraak in *Hirst*. Nu die dialoog is beëindigd, is het alleen nog aan het Hof om te beoordelen of de concrete toepassing van een – verder met het EVRM verenigbaar verklaarde – wet tot een schending leidt van het EVRM.

Het Hof concludeert op basis van deze overwegingen dat er geen aanleiding is om de aangepaste regelgeving nogmaals in zijn algemeenheid te beoordelen op verenigbaarheid met art. 3 EP EVRM. In het individuele geval is duidelijk dat klager ook niet heeft verzocht om een verklaring van onverenigbaarheid ('declaration of incompatibility') met het EVRM. Hoewel het Hof dit klager niet kan tegenwerpen, nu het eerder heeft geoordeeld dat dit geen uit te putten rechtsmiddel is in de zin van art. 35 EVRM, benadrukt het Hof dat het daardoor ook geen voordeel heeft van een nationale rechterlijke beoordeling in het concrete geval.

Kijkend naar de concreet voorliggende zaak benadrukt het Hof dat het in eerdere rechtspraak heeft geoordeeld dat bij zeer ernstige strafbare feiten ontzetting van het kiesrecht mogelijk blijft. Gelet op de ernst van de vergrijpen waarvoor klager is veroordeeld, zijn gedrag en het risico dat hij vormt voor de samenleving, is deze maatregel proportioneel in het licht van het nagestreefde, legitieme doel. Art. 3 EP EVRM is dan ook niet geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 23-09-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0923JUD000104820

Zaaknummer: 1048/20

Wetsartikelen: EVRM art. 3 EP

RECHTSPRAAK

Isaia e.a. t. Italië, EHRM 25 september 2025, nrs. 36551/22, 36926/22 en 37907/22

In 2018 is verzocht om Isaia tot ‘gevaar voor de samenleving’ te verklaren. Daarbij is ook een aantal bezittingen preventief in beslag genomen, omdat die mogelijk uit strafbare feiten zijn verkregen. Het EHRM constateert dat Isaia in 1998 voor het laatst is veroordeeld wegens een misdrijf met financieel voordeel, terwijl de meeste in beslag genomen bezittingen recenter zijn verkregen. Het ziet niet dat er een temporele link is tussen de inbeslagname, de ‘gevaarverklaring’ en het voorkomen van (verdere) ongerechtvaardigde verrijking. Art. 1 EP EVRM is dan ook geschonden.

In 2018 verzocht het hoofd van de politie van Palermo om klager te laten aanmerken als een individu dat een gevaar voor de samenleving vormde en om – bij wijze van preventieve maatregel – een aantal van eerste klagers bezittingen in beslag te nemen, net als bezittingen van zijn echtgenote (tweede klaagster) en zijn zoon (derde klager). Het ging onder meer om een appartement, een stuk grond met een bedrijfsgebouw, een pakhuis, een auto en de bankrekeningen van de drie klagers. In 2020 werd dit verzoek toegewezen.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat deze preventieve inbeslagname niet in overeenstemming is met art. 6 EVRM, maar het EHRM herkwaliceert de klacht als betrekking hebbend op art. 1 EP EVRM. Op het eigendomsrecht is hier duidelijk inbreuk gemaakt. Daarvoor bestond een wettelijke basis, al kan de duidelijkheid daarvan alleen in relatie tot de proportionaliteit van de maatregel worden vastgesteld. De maatregel streefde het legitieme doel na om ongerechtvaardigde verrijking wordt voorkomen, net als het kunnen profiteren van de eigen misdrijven. In essentie gaat het daarmee om een reparatoire en niet om een punitieve maatregel. In eerdere uitspraken over het Italiaanse stelsel van preventieve inbeslagname heeft het Hof geoordeeld dat het niet gaat om een straf in de zin van art. 7 EVRM. Wel heeft het daarin benadrukt dat deze maatregel alleen kan worden opgelegd als aan strikt geformuleerde voorwaarden is voldaan, zoals het vereiste dat het aannemelijk is dat de

in beslag genomen goederen onrechtmatig zijn verkregen.

De nationale autoriteiten hebben vastgesteld dat eerste klager tussen 1980 en 1998 een heel reeks misdrijven heeft gepleegd. De preventieve inbeslagname vond echter pas in 2018 plaats. Het Hof ziet niet waarom de autoriteiten tien jaar moesten wachten om vast te stellen dat klager een gevaar voor de samenleving vormde. Onderzocht is niet of de gepleegde misdrijven over een langere periode significante financiële voordelen hebben opgeleverd, zoals is vereist volgens de nationale wetgeving. Een aantal van de in beslag genomen bezittingen zijn bovendien pas vele jaren na het laatst gepleegde strafbare feit verworven. Hoewel de autoriteiten hebben aangevoerd dat er een onverklaarbare discrepantie bestond tussen klagers inkomen en zijn uitgaven, is dit niet voldoende om te kunnen aannemen dat er een link bestaat tussen de verworven goederen en strafbaar gedrag. Daarmee is niet voldaan aan het rechtspraakvereiste van een temporele relatie tussen de in beslag genomen goederen en de misdrijven die beweerdelijk hebben geleid tot een onrechtmatig verworven inkomen. Hier komt bij dat de meeste in beslag genomen goederen niet formeel in eigendom waren van eerste klager, maar van tweede en derde klagers, die zelf niet als een gevaar voor de samenleving zijn aangemerkt. Het Hof concludeert dan ook dat art. 1 EP EVRM door de maatregel is geschonden (6 stemmen tegen 1).

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 25-09-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0925JUD003655122

Zaaknummer: 36551/22, 36926/22 en 37907/22

Wetsartikelen: EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Scuderoni t. Italië, EHRM 23 september 2025, nr. 6045/24

Scuderoni is sinds de scheiding van partner G.C. slachtoffer van huiselijk geweld. Er zijn echter geen beschermende maatregelen getroffen en G.C. is vrijgesproken omdat geen patroon van geweldpleging was aangetoond. Het EHRM stelt voorop dat huiselijk geweld per definitie de rechten van vrouwen raakt. Italië heeft, gelet op de beschikbare informatie, ten onrechte nagelaten om risicoanalyses uit te voeren. Ook zijn de incidenten te veel als losse gevallen beoordeeld en is niet onderzocht of het gedrag een patroon vertoonde van psychisch, economisch en cybermisbruik. Hierdoor heeft Italië zijn verplichtingen onder art. 3 en 8 EVRM geschonden.

Klaagster is in 2017 gescheiden van haar partner, G.C. maar bleef nog in hetzelfde huis wonen, samen met hun gezamenlijke kind. In maart 2018 startte zij een civiele procedure om het volledige recht op de woning en het gezag over het kind te verkrijgen. Zij stelde onder meer dat G.C. haar psychologisch mishandelde en bedreigde. De rechtbank bepaalde de zittingsdatum op een moment acht maanden na indiening van de eisen. Klaagster verzocht om de datum naar voren te halen en deed ook een verzoek om bescherming tegen G.C. Beide verzoeken werden echter afgewezen. Wel oordeelde de rechter drie maanden na indiening van de eisen dat klaagster inderdaad het alleenrecht op gebruik van de woning en het gezag over het kind kreeg. G.C. kreeg omgangsrechten met het kind. Klaagster deed in de tussentijd verschillende malen aangifte tegen G.C. wegens huiselijk geweld, dat op zeker moment ook fysiek van aard werd. In februari 2019 besloot het openbaar ministerie tot vervolging van G.C. op deze gronden. Vier jaar later werd hij vrijgesproken omdat alleen sprake was geweest van 'gemeen gedrag' ('dispetti').

Voor het EHRM heeft klaagster gesteld dat de staat de door art. 3 en 8 EVRM beschermde grondrechten onvoldoende heeft beschermd doordat te weinig is gedaan tegen het huiselijk geweld gepleegd door G.C. Het Hof stelt voorop dat huiselijk geweld een ernstige schending oplevert van de rechten van vrouwen, zoals ook is erkend in onder meer de Istanboel

Conventie. In het onderhavige geval heeft klagster verschillende malen geklaagd over het gewelddadige gedrag van haar ex-partner, maar daarop is niet goed gereageerd. Pas in juli 2018 is een risicoanalyse uitgevoerd en het eerste verzoek om bescherming is zelfs helemaal zonder risicoanalyse afgewezen. Hoewel de bij de autoriteiten beschikbare informatie wees op een reëel en onmiddellijk risico voor klagster, zijn ook geen preventieve maatregelen getroffen. Dit betekent dat de nationale autoriteiten tekort zijn geschoten in het bieden van preventieve bescherming, zoals vereist onder art. 3 en 8 EVRM.

Waar het gaat om het onderzoek dat had moeten worden uitgevoerd naar het al gebruikte huiselijk geweld wijst het Hof op een recent onderzoek door Grevio, dat heeft uitgewezen dat er in Italië een grootschalige rechterlijke praktijk is om bepaalde vormen van geweldpleging niet als systematisch aan te merken. Ook in het onderhavige geval is niet onderzocht of het gedrag van G.C. een patroon vertoonde van psychisch, economisch en cybermisbruik, maar is alleen gekeken naar losse incidenten, die bovendien ten onrechte als onvoldoende ernstig zijn aangemerkt. De stellingen van klagster over lichamelijk geweld zijn als ongeloofwaardig van de hand gewezen, zonder dat daarvoor een goede reden bestond en terwijl er een medisch rapport beschikbaar was dat haar stellingen ondersteunde. Het Hof neemt verder in acht dat de strafzaak tegen G.C. vier jaar heeft geduurd en dat klagster geen mogelijkheid had om op te komen tegen de uitspraak van de strafrechter. Art. 3 en 8 EVRM zijn dan ook geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 23-09-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0923JUD000604524

Zaaknummer: 6045/24

Wetsartikelen: EVRM art. 3 en EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Seppern t. Estland, EHRM 16 september 2025, nr. 31722/22

Omdat geen correcte machtiging was gegeven voor het afluisteren van Sepperns telefoon, mochten de gesprekken niet in de strafzaak tegen hem worden betrokken. Wel zijn de transcripten op enkele punten gebruikt om te wijzen op discrepanties tussen afgelegde verklaringen en wat Seppern in de gesprekken had gezegd. Hoewel het aftappen inderdaad strijdig was met art. 8 EVRM, acht het Hof de inzet in de strafzaak niet kennelijk onredelijk of strijdig met art. 6 lid 1 EVRM. Daarbij speelt mee dat de inzet een specifiek doel betrof en de rechters ook alleen de daarvoor relevante onderdelen van de transcripten hebben ingezien.

In verband met een strafrechtelijk onderzoek naar klager werd zijn telefoon afgetapt en werden zijn gesprekken met anderen opgenomen. In 2020 oordeelde een rechtbank dat het op die manier verkregen bewijsmateriaal niet kon worden toegelaten, omdat niet was aangetoond dat het noodzakelijk was om klager af te luisteren. Later werd een deel van de gesprekken echter toch betrokken in de procedure en werd klager de mogelijkheid geboden om een verklaring te geven voor inconsistenties tussen de verklaringen die hij had afgelegd en wat hij tijdens de opgenomen gesprekken had gezegd. In 2021 werd klager veroordeeld wegens onder meer belastingontwijking en vervalsing van documenten; van een aantal ten laste gelegde feiten werd hij vrijgesproken. Daarbij werd een deel van de opgenomen gesprekken als ontoelaatbaar bewijsmateriaal aangemerkt, maar oordeelde de rechter dat ze wel konden worden gebruikt om de geloofwaardigheid van getuigenverklaringen te kunnen beoordelen.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat het benutten van onrechtmatig verkregen bewijsmateriaal in strijd is met art. 6 lid 1 EVRM. Het Hof wijst erop dat het in een eerdere zaak tegen Estland al heeft geoordeeld dat het aftappen van een telefoon zonder voorafgaande, voldoende onderbouwde rechterlijke machtiging in strijd was met art. 8 EVRM. Hoewel strikt genomen in dit geval de afgetapte gesprekken niet direct als bewijs zijn gebruikt, is daarmee in dit geval toch sprake geweest van de inzet van materiaal dat in strijd met art. 8 EVRM is

verkregen. Tegelijkertijd hebben de rechtbanken goed onderbouwd met welk doel zij gebruik hebben gemaakt van de gesprekken en waarom dat in overeenstemming was met nationaal recht. Het Hof acht de daarbij gegeven redenen niet willekeurig of kennelijk onredelijk. Verder is gebleken dat de rechtbanken maar beperkte toegang hebben gekregen tot de transcripten van de afgeluisterde gesprekken, namelijk alleen voor zover volgens de officier van justitie sprake was van een discrepantie tussen de afgelegde verklaringen en de opgenomen gesprekken. Zeker nu de gesprekken daadwerkelijk niet als grondslag hebben gediend voor de bewijsvoering in de zaak, is geen sprake van een schending van art. 6 lid 1 EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 16-09-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0916JUDoo3172222

Zaaknummer: 31722/22

Wetsartikelen: EVRM art. 6